

„učení pro testy“ respektive zúžení kurikula (Nusche et al. 2011a). Klíčová role je naopak přisouzena učitelům v rámci strategie hodnocení pro učení, tj. s důrazem na formativní hodnocení (viz MOE 2011a, MOE 2011b). V tomto ohledu lze vnímat i omezenou tradici známek a preferenci slovního hodnocení žáků novozélandských škol (Nusche et al. 2011a). Obecně hodnocení žáků novozélandských škol navazuje na vzdělávací cíle novozélandského kurikula respektive národní standardy v příslušných výukových oblastech, přičemž toto hodnocení je založeno na dlouhodobé aplikaci široké škály metod hodnocení (MOE 2009, MOE 2011b). Zdůrazněme, že tímto způsobem je pro učitele zajištěna zpětná vazba o vzdělávacích potřebách jednotlivých žáků.

Na úrovni středních škol představuje základní hodnotící rámec tzv. *National Certificate of Educational Achievement* (dále jen NCEA), který byl do praxe zaveden v letech 2002-2004. NCEA je založen na standardech, které říkají, co by žák měl umět pro jeho splnění (např. MOE 2011b). NCEA rozlišuje dva druhy standardů (viz NZQA 2011):

- výkonnostní standardy vztažené k vzdělávacím cílům novozélandského kurikula,
- jednotkové standardy vztažené k technickému vzdělávání a vytvořené experty z technické praxe.

Při dosažení standardu získává žák kredity, které jsou podle obtížnosti rozděleny do tří úrovní. Dosažení 80 kreditů je předpokladem pro získání NCEA kvalifikace na úrovni I, II či III. Rozdíl v dosažené kvalifikaci je dán strukturou získaných kreditů. Vedle toho jsou výsledky žáků hodnoceny na čtyřstupňové stupnici od stupně „neuspěl“ po stupeň „excelence“. NCEA je flexibilní a umožňuje školám utvářet různé kombinace standardů, z nichž si žák vybírá. Důraz je kladen na kritické myšlení a řešení problémů ze strany žáků a na ambiciózně zaměřené hodnocení. Využívány jsou externí i interní formy hodnocení, srovnatelnost interního hodnocení je zajištěna prostřednictvím profesionálních moderátorů poskytujících kontrolu i školení (viz NZQA 2011, Nusche et al. 2011a).

Novozélandský systém hodnocení kvality ve vzdělávání klade vysoké nároky na učitele v roli hodnotitele. V tomto kontextu lze vnímat i způsoby hodnocení učitelů, které jsou primárně spojeny se dvěma oblastmi (Nusche et al. 2011a):

- První oblast hodnocení je dána povinností nového učitele být registrován respektive registrovaného učitele obnovovat svou registraci v tříletém cyklu. Rozlišena je v tomto ohledu navíc dočasná registrace pro absolventy učitelských vzdělávacích programů a plná registrace, kterou absolvent může získat po dvou letech praxe. Při registraci učitel prokazuje naplnění registračních kritérií (standardů) vztažených k jeho znalostem respektive osobnosti. Registrace je udělována přímo ve škole rozhodnutím ředitele a dohlížejícího učitele.
- Druhá oblast hodnocení učitele souvisí s managementem výkonnosti s cílem podporovat jeho kariérní postup na bázi formulace profesionálních standardů. Hodnocena je mimo jiné kvalita výuky, odpovědnost učitele ke škole a její komunitě, reporting, management zdrojů. Hodnocení je závazně prováděno každoročně, podoba hodnocení je v kompetenci ředitele školy. V rámci hodnocení může učitel získat 3 stupně atestace s postupem do kategorie zkušeného učitele.

Vedle těchto dvou oblastí hodnocení je dále učitelem prováděno sebehodnocení, případně je možné využít externí hodnocení např. prostřednictvím inspekční činnosti *Education Review Office* (viz Nusche et al. 2011a). Poznamenejme, že Nusche et al. (2011a) hovoří o jistém nesouladu mezi standardy registrace a profesionálního růstu.

Systém hodnocení novozélandských škol je založen na propojení výhod sebehodnocení školy na jedné straně a externího hodnocení školy na straně druhé. Základní metodický rámec pro sebehodnocení školy je dán jejím strategickým plánem, který je formulován v návaznosti na *National Education Guidelines*.